

RURENER

Network of small RURAL communities for ENERgetic-neutrality

Un an din politica energetică RURENER în CĂLIMĂNEȘTI-CĂCIULATA

Raport anual local: impactul asupra dezvoltării locale

Universitatea Vasile Alecsandri din Bacău

Notă

Singura responsabilitate pentru conținutul acestei publicații aparține autorilor. Ea nu reflectă, în mod necesar, opinia comunităților Europene. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru efectele care pot să apară prin utilizarea acestor informații.

Copyright

Toate materialele au drepturi de autor și toate drepturile sunt rezervate. S-au depus toate eforturile pentru a sigura acuratețea informației acestei publicații în momentul tipăririi, dar nu ne asumăm responsabilitatea pentru omisiuni sau erori.

Dacă nu se indică altfel, fotografiile sunt furnizate de partenerii RURENER, ori proiectul RURENER a primit acordul proprietarului pentru publicare.

ISBN:

proiect: RURENER-Network of small RURal communities for ENERgetic-neutrality

website: www.rurener.eu, www.ro.rurener.eu, email: info@rurener.eu

publicat de:

autor: Liliana Topliceanu

editori:

format: Jesus Martinez, INTERCOOP

print:

Tipărit pe hârtie manufacturată din fibre, albită în întregime fără clor.

CUPRINS

- 1. Introducere**
- 2. Contextul proiectului**
- 3. Declarația domnului Ilie Amuzan, Primarul comunității Călimănești-Căciulata**
- 4. Planul nostru local de acțiune**
- 5. Rezultate**
- 6. Bune practici în planul nostru local de acțiune**
- 7. Concluzii**

1. Introducere

Proiectul RURENER creează o rețea de comunități rurale (sate și orașe mici) care doresc să atingă neutralitatea energetică la nivel local.

Rețeaua oferă unelte și metode care să susțină planificarea strategiei energetice a membrilor săi precum și evaluarea.

Datorită acestui support, municipalitățile rurale mici implementează planuri concrete de acțiune la nivel local, urmărind creșterea eficienței energetice. Producția de surse de energie regenerabilă, investiții pentru a economisi energia în clădiri, educație, informare, etc. reprezintă esența strategiei energetice locale. Diferitele acțiuni stabilite vor conduce la o utilizare mai bună a resurselor și a oportunităților și vor permite dezvoltarea locală inovativă a comunităților rurale mici pe tot cuprinsul Europei.

Comunicarea și participarea comunităților în proiect sunt esențiale pentru rețeaua Rurener. Aceleași principii sunt valabile și pentru proiectul local: comunicarea și participarea cetățenilor și a factorilor locali sau măcar susținerea acestora sunt esențiale pentru succes. Acesta este motivul pentru care am elaborat acest raport.

Raportul anual din **CĂLIMĂNEȘTI-CĂCIULATA** prezintă rezultatele globale ale planului local de acțiune la nivel local. Se concentrează pe impactul neutralității energetice asupra dezvoltării locale în zonele rurale.

Obiectivul acestui raport se publică pe blogul comunității și se distribuie populației, pentru a arăta primele rezultate. Va fi utilizat și pentru a identifica cele mai bune practici, care vor fi prezentate în ghidul final pentru neutralitate energetică.

2. Contextul proiectului

Călimănești-Căciulata este o stațiune balneo-climaterică situată într-un cadru natural deosebit de pitoresc, la poalele Masivului Cozia și Căpățâni din Carpații Meridionali, pe ambele maluri ale râului Olt, la ieșirea acestuia din defileu. Orașul este localizat de-a lungul drumului european E81, la 18 km nord de Râmnicu Vâlcea, 81 km sud de Sibiu și la 187 km de București.

Din punct de vedere administrativ, localitatea se compune din stațiunile Călimănești, Căciulata, Cozia și cartierele Păușa, Jiblea Veche, Jiblea Nouă și Seaca, având în total aproximativ 8174 de locuitori.

Efectul terapeutic al apelor termale din zona Călimănești-Căciulata era cunoscut încă de pe vremea dacilor și romanilor, așa după cum atestă numeroasele descoperiri arheologice din zona. Prima menționare documentară a așezării se regăsește într-un înscris din 20 mai 1388, din vremea domnitorului Mircea cel Batrân, ctitor al mănăstirii Cozia. În ultimii ani ai domniei sale acesta venea frecvent pentru tratament la mănăstire, locul unde de altfel a fost și îngropat.

La jumătatea secolului al secolului XIX, doctorul Carol Davila recomandă împăratului Napoleon al III-lea, care suferea de o boală a ficatului, apa actualului izvor nr. 1 de la Căciulata. Apa era îmbuteliată și dusă cu poștalionul la Paris. De asemenea Franz Joseph, regele Austro-Ungariei a beneficiat de tratamentul apelor minerale de la Căciulata.

În 1893, probele de ape minerale trimise de la Călimănești au fost medaliatate cu aur la Expoziția internațională de alimentație și ape minerale de la Bruxelles.

Primele pavilioane pentru cura de apă minerală datează din anul 1910. În prezent, stațiunea Călimănești-Căciulata dispune de instalații pentru băi calde în cadă sau bazin cu apă minerală, electrohidroterapie și kinetoterapie, aerosoli și inhalatii, bazine descoperite cu apă termală sulfuroasă (în stațiunea Căciulata), izvoare de apă minerală pentru cura internă, săli de gimnastica medicală, saună, bazine de înot situate pe malul râului Olt etc.

Un alt avantaj al stațiunii Călimănești-Căciulata îl constituie vecinătatea cu parcul Național Cozia, cu o faună și o floră deosebite și o climă specifică munților de înălțime mijlocie. Din punct de vedere botanic există aici una dintre cele mai pitorești și valoroase colecții de plante, fiind identificate aproximativ 800 de specii de flori, unele extreme de rare cum ar fi: garofița de munte, iedera albă, laleaua pestriță, mixandrele de stâncă, floarea de colț, crinul de munte. Fauna este și ea bine reprezentată, cele mai importante specii fiind: capra neagră, cerbul carpatin, ursul brun și râsul dar și speciile de origine mediteraneană scorpionul și vipera cu corn.

În ciuda acestor bogății naturale, evoluția economică a localității în ultimii 20 de ani a fost într-un declin continuu. Se înregistrează un nivel ridicat al

sărăciei și al somajului, o tendință accentuată de migrare a forței de muncă tinere, un spor natural negativ. Situația s-a redresat un pic în ultimii ani datorită unor inițiative ale administrației locale care a reușit deschiderea unor investiții importante în localitate.

Dezvoltarea turismului constituie o alternativă viabilă pentru dezvoltarea economică a orașului, care va crea locuri de muncă și va absorbi o bună parte din forța de muncă disponibilă. Primăria orașului face eforturi pentru accesarea unor finanțări care să permită dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice din zonă.

Pe aceeași linie a valorificării și conservării fondului natural, asigurarea energiei necesare comunității din surse regenerabile constituie o altă alegere importantă a administrației. În acest moment există 3 sisteme de exploatare geotermală, care captează apa la 90-95°C și o distribuie în hoteluri, clădiri administrative și în aproximativ 700 apartamente prin sistemul centralizat de încălzire.

Intrarea localității Călimănești-Caciulata în proiectul RURENER s-a făcut încă de la început, din faza de propunere a proiectului. Legătura cu ceilalți membri, schimbul de informații, sprijinul primit în crearea Planului Local de Acțiune au permis constituirea unei viziuni privind dezvoltarea comunității așa încât să se obțină neutralitatea energetică și creșterea bunăstării populației.

3. Declarația domnului Ilie Amuzan, Primarul comunității Călimănești-Caciulata

“Comunitatea Călimănești - Căciulata s-a alăturat rețelei RURENER pentru a face cunoscut potențialul acestei zone, care constă, în principal, în ape geotermale. Dar sunt disponibile și alte resurse regenerabile. Am fost atrași de faptul că proiectul abordează într-o manieră serioasă toate posibilitățile de a produce energie regenerabilă, considerând specificul fiecărui partener.

Noi definim neutralitatea energetică astfel: producția de energie trebuie să fie egală cu sau mai mare decât consumul total al comunității. În zona noastră, principala resursă este apa geotermală. Exploatarea se extinde în zona de sud a orașului, unde turismul a permis dezvoltarea industriei și serviciilor. Chiar în perioada actuală s-au realizat și prospectări în ceea ce privește posibilitatea utilizării energiei vântului. De fapt, acesta este obiectivul nostru principal pentru perioada următoare. Pentru a atinge neutralitatea energetică, vom lua în calcul toate resursele care sunt disponibile în comunitatea noastră.

Suportul pe care îl așteptăm de la proiectul RURENER (și de la Uniunea Europeană, în general) se referă la posibilitatea de a beneficia de experiența altor țări cu potențial similar, care folosesc tehnologii moderne în domeniile RES și RUE”.

**Ilie Amuzan,
Primar al orașului Călimănești-Caciulata,
Județul Vâlcea,
România**

4. Planul nostru local de acțiune

Singura modalitate de a obține o politică energetică integrată la nivel local este de a avea un plan local de acțiune. Acesta ne permite să anticipăm, să coordonăm, să comunicăm viziunile noastre pe termen scurt și pe termen lung, despre cum putem dezvolta o politică multilaterală în acord cu mijloacele proprii și cu suportul extern.

Un Plan de Acțiune cuprinde obiective, activități, agenți locali, agenda financiară și mijloacele tehnice.

Următoarele tabele au fost utilizate pentru a defini planul nostru local de acțiune. Sunt trei tabele: unul pentru acțiuni pe termen scurt, al doilea pentru acțiuni pe termen mediu și al treilea pentru acțiuni pe termen lung. Acțiunile sunt împărțite în patru categorii, în conformitate cu obiectivele lor primare: energie regenerabilă, economie de energie, comunicare, conștientizare și monitorizare.

Acțiuni pe termen scurt

Surse de energie regenerabilă			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Energie geothermală	Extinderea sistemului de încălzire locală bazat pe energie geothermală	25%	Redeschiderea izvorului 1010, continuarea forării pentru a crește temperatura apei (de la 70 la 95 grade) și presiunea. Răspund: Primăria și CET Govora
Energie geothermală și energie solară	Proiect destinat să completeze sistemul de încălzire convențional cu un system bazat pe energie geothermală și energie solară	100%	Planurile tehnice au fost realizate
Rezultate:	Perioada de evaluare	implementare	
	01/01/2009-31/12/2010	63%	
Economie de energie			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Creșterea performanței energetice a clădirilor	Asociațiile de proprietari, împreună cu reprezentanții primăriei au realizat documentația necesară.	25%	Realizarea proiectului, obținerea aprobărilor pentru indicatorii tehnico-economici. Înaintat pentru finanțare
Rezultate:	Perioada de evaluare	implementare	
	01/01/2009-31/12/2010	25%	
Comunicare și conștientizare			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Realizarea paginii web a comunității, în cadrul proiectului RURENER	Realizarea unui blog pentru schimb de informații și pentru prezentarea activităților privind sursele de energie regenerabilă și	100%	Realizat de UBC

	utilizarea rațională a energiei		
Lansarea oficială a planului local de acțiune;	Prezentarea publică a proiectului, în fața oficialităților și a publicului interesat	100%	Realizarea de prezentări orale, distribuirea de flyere și postere cu informații corespunzătoare
Activități de informare privind principalele concepte ale proiectului	Creșterea conștientizării cetățenilor	100%	Distribuirea de flyere și postere în spații publice, diseminarea informației privind metodele de economisire a energiei și exploatarea surselor de energie regenerabilă, sisteme de exploatare eficientă
Rezultate:	Perioada de evaluare	implementare	
	01/01/2009-31/12/2010	100%	
Monitorizare			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Evaluarea stadiului de implementare a proiectului	Prezentarea rezultatelor activităților proiectului: număr de participanți la activitățile din proiect, număr de intrări pe blog, etc.	25%	O parte dintre activități vor fi continuate și în 2011.
Rezultate:	Perioada de evaluare	implementare	
	01/01/2009-31/12/2010	25%	

Acțiuni pe termen mediu (2 până la 5 ani) 2011 – 2013 (Ceea ce s-a planificat)

Surse de energie regenerabilă			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Energie geothermală	Extinderea sistemului de încălzire locală bazat pe energie geothermală		Cuplarea izvorului la stație de încălzire locală și furnizarea energiei termale caselor arondate. Creșterea eficienței exploatarei izvorului 1009 prin arondarea numărului optim de consumatori la acesta.

Energie geothermală și energie solară	Propuneri pentru finanțarea proiectului de suplimentare a sistemului de încălzire convențională, baându-ne pe energie geothermală și energie solară		Acțiunea va fi realizată de primărie, bugetul estimate fiind de 255 169 Euro
Energie solară	Evaluarea potențialului de energie solară a zonei		Studii privind eficiența exploatării acestei surse în iluminatul public
Energia vântului	Realizarea unui parc eolian de mărime medie, cu turbine cu ax vertical		Un parteneriat public- privat între Primăria Călimănești-Căciulata și Renewable <i>Energy Solitions LLC</i> din USA va fi realizat în 2011
Rezultate:		Implementare	
		0	
Economie de energie			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Creșterea performanței energetice a clădirilor	Realizarea de lucrări de izolare termică a clădirilor		Primăria Călimănești-Căciulata va realiza documentația pentru oținerea fondurilor de la guvern
Rezultate:		Implementare	
Comunicare și conștientizare			
Descrierea proiectului	Obiective	Status (1)	Comentarii
Ziua Energiei	Evenimente dedicate energiei verzi și economiei de energie		Workshop cu participarea reprezentanților locali și naționali în domeniul energiei, mass-media, distribuirea și promovarea de materiale, organizarea de concursuri școlare, expoziții cu postere incluzând informații despre sistemele de exploatare a energiei regenerabile, etc. Activitatea se va desfășura în 2011

Energie Verde	Activități de informare organizate în instituții de educație, privind: sursele de energie regenerabilă, metode simple de economisire a energiei		Prezentări orale, distribuirea de flyere, broșuri, materiale promoționale, organizarea de concursuri.
Proiectul Rurener Project și Călimănești	Prezentarea activităților realizate în cadrul proiectului și impactul acestora		
Rezultate:		Implementare	
Monitorizare			
Obiective	Obiective	Status (1)	Comentarii
Evaluarea rezultatelor proiectului	Analiza activităților privind sursele de energie regenerabilă și utilizarea rațională a energiei, proiecte realizate, aplicarea de cereri de finanțare, număr de participanți la activitățile de diseminare, număr de intrări pe pagina web și pe blog		
Rezultate:		Implementare	

Acțiuni pe termen lung (5 până la 10 ani)

Surse de energie regenerabilă			
Obiective	Obiective	Status (1)	Comment
Noi surse de energie regenerabilă	Evaluarea potențialului de energie eoliană al comunității		Realizarea proiectului până în 2014-2015, depinzând de fondurile disponibile.
Rezultate:		Implementare	
		0	

5. Rezultate

Pentru a ști cât de eficientă este politica energetică locală este necesară să evaluăm impactul pe care îl poate avea asupra economiei de energie, asupra neutralității energetice și asupra dezvoltării durabile a societății.

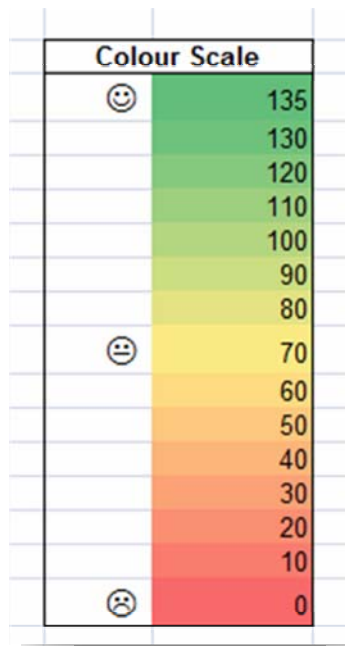
Evaluarea, mai ales cu privire la dezvoltarea durabilă, este un proces complex, care cere o cantitate mare de informații și diferite instrumente care să ateste diferite tipuri de impact, cum ar fi: asupra mediului, social, economic și instituțional.

RURENER a creat tabloul de evaluare RURENER, atât cu date cantitative cât și cu date calitative privind modul în care politica energetică are un impact asupra dezvoltării durabile a comunității.

În continuare prezentăm rezultatele obținute prin planul nostrum local de acțiune. Datele din tabel arată impactul pentru fiecare sinter următorii indicatori:

Neutralitate Energetică-RES	(1)	Neutralitate energetică
Economie de Energie-RUE	(2)	Economie de energie
Impactul Economic al PLA	(3)	Eficiența costurilor
	(4)	Profitabilitate
	(5)	Investiții
	(6)	Capacitatea de a construi
Impactul Instituțional	(7)	Impactul Instituțional
Impactul Social	(8)	Locura de muncă
	(9)	Implicare socială
	(10)	Eliminarea divergențelor cu vecinii
Impactul de Mediu	(11)	Utilizarea energiilor regenerabile
	(12)	Minimizarea consumurilor de energie, apă și materiale și utilizarea pământului
	(13)	Minimizarea emisiilor de gaz, poluarea solului și apelor
	(14)	Minimizarea re-utilizării resurselor și reciclarea
	(15)	Păstrarea și restabilirea diversității ecologice

Calimanesti Caciulata Romania	Energy Neutrality-RES	Energy Savings-RUE	Economic Impacts of LAP				Assesses Institutional Impacts	Social Impacts			Environmental Impacts					Total
RLAP Score	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	
	1	1	1	1	3	5	5	1	5	1	5	3	1	1	5	39
	1	1	2.5				5	2.333333333			3					

6. Bune practici în planul nostru local de acțiune

Planul local de acțiune al localității Călimănești-Căciulata în domeniul surselor regenerabile de energie are următoarele caracteristici importante:

1. Extinderea exploatării surselor de energie regenerabilă cunoscute, în cazul de față energia geotermală. Repunerea în funcțiune a sondei 1010, continuarea forajelor pentru creșterea temperaturii apei (de la circa 70 la 95 grade) și a debitului vor permite extinderea acestui tip de sistem de încălzire către o parte a populației care nu beneficiază în momentul de față de încălzire centralizată.
2. Creșterea eficienței exploatării surselor de energie regenerabilă cunoscute. Se dorește optimizarea utilizării sondei 1009 prin alocarea acesteia unui număr optim de consumatori.
3. Căutarea unor noi surse de energie regenerabilă.
 - Studiile în domeniu ale specialiștilor au arătat că în zonă există un bun potențial de energie eoliană, apt de a fi exploatat cu turbine joase, cu ax vertical. Ca urmare s-a decis realizarea unui parteneriat public-privat cu o firmă din SUA care să permită alimentarea orașului Călimănești cu energie electrică din această resursă.
 - Exploatarea potențialului de energie solară al zonei prin folosirea acestei surse pentru iluminatul public stradal.
4. Creșterea eficienței energetice a clădirilor, economia fiind, la rândul său, o importantă sursă de energie.

7. Concluzii

Aflată într-un cadru natural deosebit, localitatea Călimănești-Căciulata se află pe drumul neutralității energetice. Participarea la proiectul RURENER a deschis ușa unor idei novatoare și comunitatea a decis să exploateze la maximum potențialul zonei. Participarea la ședințele de lucru ale proiectului, schimbul de idei avut cu partenerii din proiect și primarii altor localități membre ale rețelei RURENER, conceperea planului local de acțiune, au structurat măsurile necesare pentru captarea eficientă a energiilor regenerabile din zonă. Fiind cunoscută ca localitate balneo-climaterică, Călimănești-Căciulata dorește să dezvolte activitatea turistică și să ofere vizitatorilor și propriilor locuitori un mediu curat și o dezvoltare sustenabilă. Aceste demersuri ale administrației locale sunt susținute de comunitate, activitățile de informare din cadrul proiectului RURENER determinând creșterea interesului cetățenilor față de utilizarea rațională a energiei și exploatare surselor regenerabile.

Aprobat de Jesus Martinez Almela

Intercoop Foundation

Noiembrie 2010